

Kasvatus toisin silmin

**Kasvatustieteen päivät
26.–27.11.2009
Tampereen yliopistossa**

**Ohjelmaopas
Teemaryhmäaikataulu**

Tervetuloa Kasvatustieteen päiville 2009 Tampereen yliopistoon

Kansainvälisen vuorovaikutuksen kasvu ja kasvatusympäristöjen monimuotoistuminen tuovat kasvattajille ja tutkijoille uusia haasteita. Nyky-yhteiskunnassa on tärkeää tuntee monenlaisia kasvatuskulttuureja. Tiedon kasvu auttaa purkamaan kulttuurisia ennako-oletuksia ja tarkastelemaan kriittisesti vallitsevia näkemyksiä. Kasvatuksen toisinkatsomiseen kuuluu kulttuurien moninaisuuden ja kansainvälisyyden lisäksi myös monitieteisyys.

Maaailman nopea muuttuminen vaikuttaa myös suomalaiseen yhteiskuntaan ja tuo kasvattajien ja tutkijoiden kohdattaviksi kysymyksiä, joihin valmiit ja vanhat vastaukset eivät aina riitä. Tarvitaan ennakkoluulotonta toisinajattelua. Kasvatustieteen päivien tavoitteena on antaa avaimia uusien kasvatusympäristöjen analysointiin ja kasvatuksellisen toiminnan arviointiin.

Uusien näkemysten etsimistä edesauttaa erilaisten kasvatuskulttuurien vuoropuhelu. Kasvatustieteen päivillä tuodaan esiin kasvatusnäkemyksiä myös länsimaiden ulkopuolelta.

Vuoropuhelun tärkeyttä olemme halunneet korostaa tarjoamalla kaksi paneelikeskustelua perinteisten *keynote*-luentojen sijaan. Avauspäivän paneelissa tarkastellaan kasvatuksen todellisuutta ja käytäntöjä toisenlaisten yhteiskuntien ja kulttuuriperinteiden näkökulmasta. Toisen päivän paneelin teemana on ”Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus monikulttuurisessa Suomessa”.

Toivotamme kaikille antoisaa, ajatuksia herättelevää tapahtumaa!

(Kasvatustieteen päivien 2009 tunnuskuvana *Kasvatus toisin silmin*, joka on pohjana myös ohjelmaoppaan kanssa, perustuu kuvataiteilija Juha Merran samannimiseen teokseen.)

Sisällys

Yleisohjelma	4
Info-piste, rekisteröityminen	6
Teemaryhmät ja salit	7
Symposiot	9
Julkistamistilaisuudet	12
SIG-ryhmät ja muut kokoukset	13
Posterit	14
Näytteilleasettajat ja myynti	15
Ruokailut ja lounasravintolat	16
Iltatilaisuus	18
Vierailevat panelistit	19
Teemaryhmien aikataulut ja tilat	22

Teemaryhmien, esitysten ja osanottajien suuren määrän vuoksi tapahtuma jakaantuu kaikkiin Tampereen yliopiston keskustakampuksen rakennuksiin. Lisäksi lounasravintoloihin sijoitetaan teemaryhmien mukaisesti aikataulun sujuvoittamiseksi.

Tästä syystä toivomme, että osallistujat tutustuvat huolella oppaaseen ja tilojen sekä ravintoloiden sijaintiin.

Huom. kampusalueen kartan löydät sekä takakannesta että konferenssimateriaaleista.

Ohjelma

Torstai 26.11.

08.30– Rekisteröityminen (Päärakennus, aula)

10.15–11.00 Kasvatustieteen päivien avaus (Juhlasali)

Avaajana yliopiston puolesta rehtori Kaija Holli;
järjestelytoimikunnan puolesta kasvatustieteiden laitoksen johtaja
Tuomas Takala

Näyttelijätyön laitoksen (Näty) opiskelijoiden demonstraatio
kasvatuksesta toisin silmin

11.00–12.45 Main panel (Juhlasali/auditorium): ”Cultures in
Education – Perspectives on differences and commonalities”

Panel participants: Prof., vice rector Alexander Fjodorov (Karelian
State Pedagogical University), prof. Yasemin Karakaşoğlu
(University of Bremen), dos. Minna Säävälä (Väestöliitto), prof.
Teivo Teivainen (HY)

Chair: Prof. Tuomas Takala (TaY)

12.45–14.00 Lounas (ks. ravintolat oppaassa)

14.00–15.30 Teemaryhmät; symposio: InnoSchool

15.30–16.00 Tauko

16.00–17.45 Teemaryhmät; symposiot: Tasuko, Reflektio
korkeakoulupedagogiikassa; julkistus: Yhteisöllisyys liikkeessä

17.45–19.15 SIG-kokouksia; julkistus: Akateeminen kysymys;

Suomen kasvatustieteellisen seuran syyskokous;

TaY:n jatkokoulutusfoorumi, tiedotustilaisuus

19.30– n. 21.00 Illanvietto (Päärakennus, yläaula)

Kaupungin tervehdys; dekaanin tervehdys

Alkumaljat, buffet ja viinitarjoilua

Perjantai 27.11.

08.30– Rekisteröityminen (Päärakennus, aula)

09.00–10.30 Teemaryhmät

10.30–11.00 Tauko

11.00–12.30 Teemaryhmät; symposio: Exchange Students' Experiences

12.30–13.30 Lounas (ks. ravintolat oppaassa)

13.30–15.00 Paneelikeskustelu (Juhlasali): ”Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus monikulttuurisessa Suomessa”

Panelistit: Asiantuntija Peer Haataja (EK), erikoissuunnittelija Auli Korhonen (SAK), yliopettaja Kaija Matinheikki-Kokko (Metropolia), aikuiskoulutuspäällikkö Hannu Nieminen (Koulutuskeskus Salpaus), koulutussuunnittelija Päivi Vartiainen-Ora (Hamk/TSL)

Puheenjohtaja: Prof. Pirkko Pitkänen (TaY)

15.00–16.00 Päätöstilaisuus (Juhlasali/yläaula)

Pro gradu- ja väitöskirjapalkinnon jako;

Päätössanat ja kahvitarjoilu

INFO-piste

Info-piste sijaitsee päärakennuksen aulassa (1. krs) ja on avoinna läpi tapahtuman.

Infopisteeltä löydät:

- Ilmoittautumisen/rekisteröitymisen
- Neuvonnan, konferenssi- ja Tampere-opastuksen
- *Information in English*
- Ilmoitustaulun (viimeisimmät aikataulupäivitykset, muutokset ja tiedotteet)
- Mahdollisuuden käyttää tietokonetta. Yliopiston alueella toimii myös langaton verkko
- Mahdollisuuden ottaa kopioita pientä maksua vastaan

Yhteystiedot päivien aikana

Info 050 3969633

Tuukka Tomperi 040 1901 467

Susanna Vuorinen 040 1901 468 (työhuone) 050 9117367
(matkapuhelin)

ktpaivat@uta.fi

Teemaryhmät ja salit

Aikuiskasvatus Pinni B 3116

Ammattikasvatus Pinni A 2089

Etnografia Pääatalo C3

Inklusiivinen erilaisuus kasvatuksessa Pinni B 3109 ja Pinni B 3111

Johtajuus ja työyhteisöjen pedagoginen kehittäminen Pinni A 2052

Kansalaiskasvatus Virta 217

Kasvatushistoria ja -filosofia Atalpa 131-132

Kasvatus ja kasvatustieteiden tutkimus lapsen ja lapsuuden näkökulmasta Virta 114

Kasvatustieteen teorian tutkimuksen metodologia Atalpa 208

Kestävän kehityksen ja ympäristökasvatuksen tutkimuksen teemaryhmä Virta 219

Kieli- ja kulttuurikasvatus Virta 215

Korkeakoulupedagogiikka Pääatalo C8, Pääatalo C6 ja Pääatalo C2

Korkeakoulusta työelämään Pääatalo kh. 3

Koulu ja opettajankoulutus vuoropuhelussa Linna K113

Koulutuksen arviointi Virta 128

Koulutussosiologia ja -politiikka Pääatalo A2b ja Pääatalo C9

Koulutus, tieto ja ajan järjestykset Pinni B 3032

Kriittinen pedagogiikka Pääatalo A1 ja Pääatalo A3

Kriittinen taidekasvatus Virta 113

Kulttuurienväläinen ja ylitajainen viestintä Suomessa – tarpeet eri ammattialoissa Virta 243

Liikuntakulttuurin ja -kasvatuksen tutkimus Atalpa 219

Matematiikkakasvatus Atalpa 326

Mediakasvatus Virta 213

Monikulttuurisuus ja koulutus Pinni B 3110 ja Pinni B 4087

Ohjaus koulutuksessa ja työelämässä Pääatalo C7 ja Pääatalo C5

Perhe ja kasvatus Virta 262

Sosiaalinen kasvatus ja sen metodologiat Pääatalo A3

Sukupuoli kasvatuksessa ja koulutuksessa Pääatalo A06

Tutkimusotteet toisin silmin Linna K109

Vertaileva kasvatus ja koulutustutkimus Virta 102

Vuorovaikutustutkimus Virta 112 ja Virta 243

Yrittäjyyskasvatus Pääatalo kh. 2

Symposiot

InnoSchool – Tulevaisuuden koulu

Torstaina 26.11. klo 14.00–15.45

Virta-rakennus (Varhaiskasvatuksen yksikkö, Åkerlundinkatu 5), Auditorio

InnoSchool: The Innovative School Concept for the Future on tieteenalojen rajat ylittävä, kansainvälinen hanke, joka tutkii ja kehittää tulevaisuuden koulua. Hankkeen tutkijoiden visiona on koulu yhteisönsä elämänmittaisena ja -laajuisena oppimisympäristönä. Symposiossa hankkeen tutkijat esittelevät tutkimustuloksia ja käytännön johtopäätöksiä kouluinnovaatioiden edellytyksistä ja toteuttamisesta.

Ohjelma:

14.00 Avaus. Riitta Smeds (TKK)

14.10 Välittävä koulu: verkostot ja organisaatiot. Päivi Pöyry-Lassila ja Esko Huhta (TKK)

14.25 Välittävä koulu: tilat, paikat ja pedagogiikka. Leena Krokfors (HY) ja Aija Staffans (TKK)

14.40 Välittävä koulu: luovuus, leikillisuus ja media. Marjaana Kangas (LaY)

14.55 Paneelikeskustelu. Puheenjohtaja Riitta Smeds (TKK); panelistit Marketta Kyttä (TKK), Lasse Lipponen (HY), Tuuli Mattelmäki (TaiK), Marja Kankaanranta (JY).

Tutkimattomia kysymyksiä opettajuudesta ja opettajankoulutuksesta

Torstaina 26.11. klo 16.00–17.45

Virta-rakennus (Varhaiskasvatuksen yksikkö, Åkerlundinkatu 5), Auditorio

Suomessa tehdään korkeatasoista sukupuolta problematisoivaa kasvatustieteellistä tutkimusta. Tutkimustiedon käytäntöön soveltaminen kuitenkin kangertaa niin opettajankoulutuksessa kuin kasvatuksessa ja koulutuksessa yleisemminkin. Symposiossa

keskitytään miettimään sitä, millaisia tutkimuskysymyksiä muodostuu pyrittäessä kehittämään opettajankoulutusta tasa-arvo- ja sukupuolitietoisemmaksi.

Ohjelma:

16.00 Avaus. Elina Lahelma (HY)

16.05 Tutkimusesittelyt

Opettajaksi opiskelevien käsityksiä ja kokemuksia sukupuoli-tietoisesta tasa-arvokasvatuksesta opettajankoulutuksessa. Eija Syrjäläinen (TaY)

Luokanopettajaopiskelijoiden sukupuolitietoisuus käsityönopetuksessa. Sirpa Kokko (JoY)

Käsityön opetusta yhdessä, yksi vai erikseen? Jaana Lepistö (TY)

Opiskelijanäkökulma tasa-arvo- ja sukupuoli-tietoisuuden huomioimiseen. Piia Kovalainen, Anne Laiho & Annukka Jauhiainen (TY)

Mikä ja missä jarruttaa? Sukupuolitietoisien opettajankoulutuksen valtavirtaistamisen esteitä Lapin yliopistossa. Sari Vidén (LaY)

17.10 Keskustelu

Kuinka pitkälle reflektiolla pääsee?

Korkeakoulupedagogiikan mahdollisuudet opettajaksi opiskelevien reflektiivisten tietojen ja taitojen kehittäjänä.

Torstaina 26.11. klo 16.00–18.00

Päärakennus, ls. A31

Symposio tarkastelee, miten maamme opettajankoulutuksessa ohjataan opiskelijoita reflektoimaan ja millaista ammatillista tietoa ja osaamista nämä pyrkimykset tuottavat. Mitä reflektiolla tarkoitetaan? Millaisia pedagogisia ja sisällöllisiä vaatimuksia reflektio asettaa? Mitä sen avulla on saavutettu? Symposio esittelee näkökulmia ja tuloksia sekä luokanopettajien että aineenopettajien koulutukseen liittyen.

Esitykset:

Tuetun reflektion malli, tehtävät ja tulokset osana luokanopettajien opetusharjoittelun ohjausta. Auli Toom (HY), Sanna Patrikainen (HY) & Jukka Husu (TY)

Reflektion tukeminen aineenopettajakoulutuksessa: teoreettisia ja käytännön näkökulmia. Auli Toom, Kalle Juuti, Heidi Krzywacki & Jari Lavonen (HY)

Reflektiivinen asemoituminen elämäkertaa-aineistoihin. Eero Ropo & Antti Syvänen (TaY)

Miten opettajankoulutuksen diskursiiviset käytänteet edistävät/estävät reflektiiviseksi opettajaksi kasvamista. Sari Yrjänäinen (TaY)

Diskussantti: Anneli Lauriala (LaY)

Puheenjohtaja: Jukka Husu (TY)

Exchange students' experiences on university pedagogy in different cultures

Friday 27th November, 11.00–12.30

Main building (pääatalo), Main auditorium (juhlasali)

Different universities and different cultures have their own pedagogical approaches. In this symposium we discuss the similarities and differences between teaching methods, ways of learning, teacher-student interaction etc. from the student point of view.

These issues are reflected in discussion panel by foreign exchange students studying at the University of Tampere and Finnish students who have participated in international exchange.

Themes of the symposium:

Teaching approaches; teaching and learning situations

Content of studies

Students' own (study)role in a foreign culture

Academic teaching, learning and competence in different cultures

Ideas for pedagogical development

Julkistamistilaisuudet

***Yhteisöllisyys liikkeessä* -julkistamistilaisuus**

Torstaina 26.11. klo 16.00–18.00

Päärakennus, Kahveri (A-osa, kellarikerros, käynti pääaulasta)
Aikuiskasvatuksen 48. vuosikirjan julkistamistilaisuus. Kirjan kustantaja Kansanvalistusseura tarjoaa tilaisuudessa myös pientä syötävää ja juotavaa.

Ohjelma:

16.00 Avaus. Kirjan toimittajat Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho

16.30 Sukupolvien tunneperinnöstä ja selviytymisen eetoksesta. Sari Näre

17.00 Monikulttuurisen yhteyden ehdoista ja tiloista. Jatta Herranen & Antti Kivijärvi

17.30 Vapauttavista yhteisöllisistä käytännöistä. Aino Hannula

***Akateeminen kysymys?* -julkistamistilaisuus**

Torstaina 26.11. klo 18.00–19.00

Päärakennus, ls. A2b

Vastapaino julkistaa kirjan *Akateeminen kysymys? Yliopistolain kritiikki ja kiista uudesta yliopistosta* (toim. Tuukka Tomperi).

Paikalla kommentaattorina maailmanpolitiikan professori Teivo Teivainen (HY) ja mukana yleisölle avoimessa keskustelussa kirjan kirjoittajia ja kirjan toimittaja.

SIG-ryhmien kokoontumiset

Kasvatuksen ja koulutuksen feministisen tutkimuksen verkosto; torstaina 26.11. klo 17.45 alkaen, Päärakennus ls. A06.

Perhe-erityisteemaryhmä; torstaina 26.11. klo 17.45 alkaen, Virta 262.

Vuorovaikutustutkimuksen verkosto; torstaina 26.11. klo 17.45 alkaen, Virta 112.

Muista SIG-verkostoista ilmoitetaan erikseen (seuraa ilmoitustaulua) tai ne kokoontuvat teemaryhmänsä sessioiden päätteeksi torstaina samassa tilassa.

Muut kokoukset ja erillistilaisuudet

Suomen kasvatustieteellisen seuran syyskokous
26.11. klo 18.15–19.00, Päätalo, ls. C8

Kasvatustieteellisen tiedekunnan (TaY) jatkokoulutusfoorumi
26.11. klo 18.00–19.15, Virta, auditorio

Posterit

Posteriesitykset sijaitsevat Päätalon yläaulassa.

Ammatillinen opettajankoulutus ja erityisopettajankoulutus
Kukka-Maaria Korke ym. Tampereen ammatillinen
opettajakorkeakoulu (TAMK)

Aikuisopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyskoulutuksesta
Ecuadorissa
Marianne Hemminki, Teknillinen korkeakoulu

Poikien taidekasvatus – toisinkasvatusta?
Riitta Vira, Taideteollinen korkeakoulu, taidekasvatuksen osasto

Sustainable Food Education for Self-Efficacy Development – How
to encourage future citizens to act for a sustainable society
Seppo Saloranta, Helsingin yliopisto, SOKLA; Pia Smeds, MTT

Proakatemia – tuloksellista yrittäjyyskasvatusta 10 vuotta
Veijo Hämäläinen, Mikael Juntunen, Simopekka Katajala, Tiina
Lindberg ja Jukka Siltanen
Tampereen ammattikorkeakoulu, Proakatemia

Näiden ohella posterinäyttelyssä voi olla mukana myöhemmin
lisätyjä postereita.

Näytteilleasettajat ja myynti

Päätalon aula, torstaina 9.00–18.00, perjantaina 8.30–15.30

Aikuiskasvatuksen tutkimusseura

Gaudeamus

International Methelp

Into-kustannus

Kansanvalistusseura

Kasvatustieteiden laitos ja tiedekunta, Tampereen yliopisto

Koulutuksen arviointineuvosto

Koulutuksen tutkimuslaitos (Jyväskylän yliopisto)

niin & näin -kirjat

OKKA-säätiö

PS-Kustannus

Rosebud

Suomen kasvatustieteellinen seura FERA

Suomen World Vision

Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu (TAMK)

Vastapaino

Ruokailut

Konferenssimateriaaleista löytyy lounaslipuke molemmille päiville.

Ruokailijat jakautuvat ravintoloihin teemaryhmien mukaisesti.
Ruokailupaikkoja on varattuna rajoitetusti, joten katso alta teemaryhmällesi osoitettu ravintola!

Ravintolat

Juvenes yliopisto (päärakennus)

Pääatalo (yläkerta), Kalevantie 4

Teemaryhmät: Etnografia, Korkeakoulupedagogiikka, Korkeakoulusta työelämään, Kriittinen pedagogiikka, Sukupuoli kasvatuksessa ja koulutuksessa, Yrittäjäyyskasvatus

Ravintola Minerva

Pinni B (2. kerros), Kanslerinrinne 1

Teemaryhmät: Aikuiskasvatus, Ammattikasvatus, Inklusiivinen erilaisuus kasvatuksessa, Johtajuus ja työyhteisöjen pedagoginen kehittäminen, Monikulttuurisuus ja koulutus, Ohjaus koulutuksessa ja työelämässä + *perjantaina*: Koulutussosiologia

Ravintola Linna

Linna, Kalevantie 5

Teemaryhmät: Kasvatushistoria ja filosofia, Kasvatustieteen teorian tutkimuksen metodologia, Liikuntakulttuurin ja kasvatuksen tutkimus, Matematiikkakasvatus

Ravintola Myllärit

Åkerlundinkatu 4

Teemaryhmät: Kestävä kehitys ja ympäristökasvatus, Koulu ja opettajankoulutus vuoropuhelussa, Koulutus, tieto ja ajan järjestykset, Kriittinen taidekasvatus, Tutkimusotteet toisin silmin

Juvenes Juhlakeskus

Yliopistonkatu 56

Teemaryhmät *torstaina*: Kieli ja kulttuurikasvatus,
Kansalaiskasvatus, Koulutussosiologia

Teemaryhmät *perjantaina*: Kieli- ja kulttuurikasvatus,
Kansalaiskasvatus, Perhe ja kasvatus

Juvenes Attila

Yliopistonkatu 38

Teemaryhmät *torstaina*: Kasvatus ja kasvatustutkimus lapsen ja lapsuuden näkökulmasta, Koulutuksen arviointi, Kulttuurien välinen ja ylirajainen viestintä Suomessa, Mediakasvatus, Perhe ja kasvatus, Vertaileva kasvatus, Vuorovaikutustutkimus

Teemaryhmät *perjantaina*: Kasvatus ja kasvatustutkimus lapsuuden näkökulmasta, Koulutuksen arviointi, Kulttuurien välinen ja ylirajainen viestintä, Mediakasvatus, Vertaileva kasvatus- ja koulutustutkimus, Vuorovaikutustutkimus

Huom.: ravintoloiden sijainnin näet kartasta.

Kahvitukset

Tulokahvit tarjotaan yliopiston päärakennuksen yläaulassa ilmoittautumisen jälkeen ennen avajaistilaisuutta. Toinen kahvit järjestetään päättäjien yhteydessä. Lisäksi lounaisiin kuuluu kahvi.

Muina aikoina palvelevat yliopiston ravintolat. Virta-rakennuksessa ei ole ravintolaa, mutta erillinen kahvitarjoilu on järjestetty 2. kerrokseen.

Iltatilaisuus

Torstaina 26.11. klo 19.30– n. 21.00, yliopiston päärakennus, juhlasalin yläaula.

Ohjelma

Kaupungin tervehdys. Apulaispormestari Perttu Pesä
Tiedekunnan tervehdys. Dekaan Eeva Hujala
Buffet ja viinitarjoilua; Juhlasalissa musiikkia

Menu

Pähkinälajitelma
Viininlehtikääryleet, minttu-jogurttikastike
Tabbuulisalaattia
Vihersalaattia, talon salaattinkastiketta
Paahdetut inkiväärikasvikset
Lammaspyörökät
Patonki, levite
Täytekakku, kahvia/teetä

Huom. Buffetiin kuuluu alkumalja sekä kaksi viinilipuketta, jotka löydät konferenssimateriaaleista. Tarjoilijoilta on mahdollista ostaa lisää viiniä **käteisellä**.

Jatkohalukkaille on tarjolla mm. seuraavia mahdollisuuksia: Ravintola Telakalla (Tullikamarinaukio) järjestetään klo 21 alkaen ”Kasvatuspoliittiset iltamat”. (Järjestäjänä mm. Into-kustannus, Paulo Freire Center, Vastapaino.) Ohjelmassa kirjanjulkistusta, keskustelua ja musiikkia. Musiikista vastaavat n. 22.30 alkaen Toothpaste ja Atomic Blast -orkesterit. Myös ohjelmatonta/ musiikitonta tilaa ravintolan yläkerrassa. Sisäänpääsy 5 euroa.

Iltaravintola Glorian (Hämeenkatu 24) karaokepuolelta on varattu tilaa sekä laulamisesta kiinnostuneille että muille. Kello 22 alkaen musiikista vastaavat Lines of Leaving ja A Thousand Bright Tomorrows. Sisäänpääsy 2 euroa.

Vierailevat panelistit

Yasemin Karakaşoğlu

Saksassa saksalaisturkkilaiseen perheeseen syntynyt Karakaşoğlu opiskeli turkologiaa, saksalaista kirjallisuutta ja politiikan tutkimusta Hampurissa ja Ankarassa. Hän väitteli kasvatustieteestä 1999 tutkimuksella, joka käsittelee Saksassa asuvien turkkilaisten muslimien uskonnollisuutta ja kasvatuskäsityksiä. Hän on ollut vuodesta 2004 interkulttuurisen kasvatuksen professorina Bremenin yliopistossa.

Karakaşoğlun asiantuntemusalueita ovat erityisesti interkulttuurinen pedagogiikka, siirtolaistaustaisten lasten ja nuorten koulutusolot Saksassa, ulkomaalaisopiskelijat saksalaisissa yliopistossa, islamilaisuuden merkitys kasvatuskontekstissa sekä siirtolaistaustaisten ihmisten elämäntilanteet ja -katsomukset.

Alexander Fjodorov aloitti työuransa englannin kielen opettajana ja siirtyi sittemmin opettajankouluttajaksi kasvatustieteelliseen tiedekuntaan sekä opettajien täydennyskoulutuksen pariin. Fjodorov on 1990- ja 2000-luvuilla opiskellut ja tehnyt tutkimusta myös Suomessa ja Yhdysvalloissa.

Fjodorov on Karjalan pedagogisen valtionyliopiston professori ja vararehtori (vastuualueenaan tutkimus). Hänen tutkimushankkeensa keskittyvät kulttuurintutkimukselliseen opettajien täydennyskoulutukseen, opettajien yliopistokoulutuksen jälkeisen ammattikoulutuksen laadunhallintaan sekä Karjalan koulujärjestelmän kehittämiseen.

Minna Säävälä on sosiaali- antropologi. Hänen väitöskirjansa käsitteli perhesuhteiden muutoksia ja lisääntymistä Etelä-Intian maaseudulla. Tohtorintutkinnon hän suoritti Amsterdamin yliopistossa ja väitöskirjaan pohjautuva monografia *Fertility and familial power relations* jukaistiin 2001. Sittemmin hän on tutkinut uutta intialaista keskiluokkaa sekä viime vuodet monikulttuurisuuteen, perheisiin ja maahanmuuttoon liittyviä kysymyksiä. Hän työskentelee tällä hetkellä Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitoksen tutkimushankkeessa, jonka aiheena on monikulttuurinen vuorovaikutus työ- ja opiskeluympäristöissä (ks. www.uta.fi/projektit/saiia/). Hän on myös Väestöliiton Väestöntutkimuslaitoksen erikoistutkija ja Helsingin yliopiston dosentti (sosiaali- ja kulttuuriantropologia).

Teivo Teivainen toimii Helsingin yliopistossa maailmanpolitiikan professorina yleisen valtio-opin laitoksella ja on laitoksen johtaja. Teivainen väitteli valtiotieteen tohtoriksi Helsingin yliopistossa vuonna 2000 tutkimuksella, jonka American Sociological Association palkitsi parhaana maailmanjärjestelmää käsittelevänä väitöskirjana. Hän on kehitysmaatutkimuksen dosentti ja erityisesti perehtynyt olosuhteisiin Latalalaisessa Amerikassa. Vuodesta 2003 alkaen hän on toiminut vierailevana professorina San Marcosin yliopistossa Perussa. Teivaiselle on myönnetty Suomen Akatemian tunnustuspalkinto 2007 sekä Pro feminismi -palkinto vuonna 2008 tasa-arvon edistämisestä ja naisten aseman parantamisesta.

Peer Haataja on työvoima- ja koulutuspolitiikan asiantuntija Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n Tampereen aluetoimistossa. Työssään hän toimii tiiviissä yhteistyössä työ- ja aluehallinnon sekä koulutuksen järjestäjien kanssa tavoitteessa parantaa yritysten työvoiman saantia.

Auli Korhonen työskentelee erikoisasiantuntijana SAK:n koulutustiimissä alueenaan mm. opettajayhteydet ja maahanmuutto- sekä monikulttuurisuusasiat. Vuosina 2004–2007 hän johti ESR-rahoitteen hankkeen ”Perehdyttämällä monimuotoiseen työyhteisöön”, jossa kehitettiin keinoja kotouttaa maahanmuuttajia työelämään ja perehdyttää työyhteisöjä monikulttuurisuuteen. Korhosella on myös lukuisia yhteiskunnallisia luottamustehtäviä ja hän on mm. entinen Tekstiili- ja vaatetustyöväen liiton pj.

Yliopettaja PsT **Kaija Matinheikki-Kokko** työskentelee Metropolia ammattikorkeakoulussa (sosiaali- ja terveysala) ja on Jyväskylän yliopiston monikulttuurisen opetuksen ja ohjauksen dosentti. Hänen nykyiset tutkimushankkeensa käsittelevät mm. globaalia ja lokaalia kehitystä sosiaali- ja terveysalalla, jossa asiakkaat, työntekijät ja osaamispääoma liikkuvat yli kulttuurirajojen.

Aikuiskoulutuspäällikkö **Hannu Nieminen** vastaa kansainvälistymisopinnoista (kieli-, kulttuuri-, maahanmuuttajat ja kansainvälinen yhteistyö) Koulutuskeskus Salpauksessa Lahdessa. Hän on yli 20 vuotta kehittänyt kommunikointivalmiuksiin, maahanmuuttoon ja kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä koulutuspalveluja. Näiden kokoavana tekijänä on jo vuosia ollut monikulttuurisen toimintaympäristön hallinta ja sen vaatimat taidot.

Koulutussuunnittelija **Päivi Vartiainen-Ora** työskentelee Työväen Sivistysliitossa (TSL). Hän valmentaa työyhteisöjä ja esimiehiä erityisalanaan monikulttuurisen työelämän vaatimat taidot. Lukuvuonna 2009–10 hän toimii vs. lehtorina Hämeen ammattikorkeakoulun Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa.

TEEMARYHMIEN AIKATAULUT ja ESITYKSET

Aikuiskasvatus

Pj. Petri Salo (ÅA)

Torstai 26.11. Pinni B, ls. B 3116

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Liberal Adult Education as Civic Capacity Builder?

Jyri Manninen

14.30 Vapaan sivistystyön tulevaisuus – näin se nähtiin

Eero Pantzar

15.00 Kansanopisto - kuvataideopetusta toisin katsottuna ja koettuna

Marja Rastas

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Tutkivien opettajien organisaatio Virossa

Inger Kraav ja Kaja Oras

16.30 Toimintatutkimuksella kohti eheyttävämpää opetusta

Päivi Kujamäki

17.00 Alanvaihtajat ammatillisessa aikuiskoulutuksessa

Leena Ikonen

Perjantai 27.11. Pinni B, ls. B 3116

Sessio III klo 9.00–10.30

09.00 Korkeakouluopettajien käsityksiä innovatiivisesta opettamisesta

Anu Tenhunen ja Soili Keskinen

09.30 Vieraan kielen oppimisen erityispiirteistä nousevia pedagogisia haasteita yliopisto-opinnoissa – klassiset kielet osana teologian opintoja

Laura Hirsto, Merja Alanne ja Niko Huttunen

10.00 Sexual and gender identity in the curriculum of teacher education programs

Therese Quinn

Ammattikasvatus

Pj. Petri Nokelainen (TaY)

Torstai 26.11. Pinni A, ls. A 2089

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Rehtorin eettinen johtaminen monikulttuurisessa koulussa – sen yhteisen hyvän löytäminen

Katri Kuukka

14.30 Rooli ja toimijuus? Neuvotteluja ammatillisen opettajan paikasta

Ulpukka Isopahkala & Leila Pehkonen

15.00 Uudistuva opettajuus *learning by developing* -toimintamallissa

Outi Kallioinen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Työssäoppiminen toisin silmin: Opiskelijoiden ensimmäiset työssäoppimiskokemukset ja niihin liittyvät tunteet

Niina Nyssölä

16.30 Oppimisen henkilökohtaistaminen ja oppimisympäristön merkitys oppisopimuskoulutuksessa

Olavi Leino

17.00 Pyrkimys kohti tasa-arvoista toista astetta 1990-luvulla

Raija Meriläinen

Perjantai 27.11. Pinni A, ls. A 2089

Sessio III klo. 9.00–10.30

9.00 Hiljaisen tiedon siirtäminen ja sen hyödyntäminen
röntgenhoitajan työssä

Juha Kurtti

9.30 Kotipalveluhenkilöstön koulutuksellisten tarpeiden tarkastelua

Vappu Salo

10.00 Moniammatillisen organisaation (Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri) ja monialaisen ammattikorkeakoulun (Hämeen ammattikorkeakoulu) yhteistyön kehittäminen

Leena Tiesmaa

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Milloin yrittäjäyyskasvatus on kasvatusta?

Jouni Suominen

11.30 Kansainvälisyysosaaminen ammatillisena valttina?

Liisa Timonen

12.00 Ikääntyvän opettajan ammatillista kasvua ja osaamista tukeva johtaminen ammattikorkeakoulussa

Päivikki Lahtinen

Etnografia

Pj. Leena Rantala (TaY) ja Anna Virkama (TaY)

Torstai 26.11. Päätalo, rh. C3

Sessio I klo 14.00–15.30 Tapaustutkimuksia

14.00 Koululuokan sosiaalisten verkostojen muodostuminen ja kaverisuosio yläkoulussa

Taru Ollikainen, Olli Lehtonen ja Ilkka Ratinen

14.30 Opettaja yhtenäisen peruskoulun kontekstissa

Johanna Lammi

15.00 Ammattiin oppimassa

Sirkku Ranta

Sessio II klo 16.00–17.45 Metodologiaa kysymyksiä

16.00 Kyläkoulututkijan poliittis-eettiset valinnat

Eeva Kaisa Hyry-Beihammer

16.30 Etnografiaa sosiaali- ja terveystieteiden koulutuksessa – salassapitovelvollisuus aineiston tuotannon raamittajana

Sirpa Lappalainen

17.00 Kaksi kouluetnografiaa – kaksi tarinaa tutkijan position rakentumisesta

Marjatta Mikola ja Tarja Seppälä-Pänkäläinen

Perjantai 27.11. Päätalo, rh. C3

Sessio III klo 9.00–10.30 Rajapintojen tutkimusta

9.00 Minun kulttuurini – sinun kulttuurisi: kuvataideopettaja nuorisokulttuurien ja instituution välissä.

Piritta Malinen

9.30 Medialukutaitojen etnografiaa

Reijo Kupiainen

10.00 Lähetystyöntekijöiden elämäntutkimus ja hengellinen muutos

Markku Salakka

Inklusiivinen erilaisuus kasvatuksessa

Pj. Marita Mäkinen, Esko Nikander ja Tuula Pantzar (TaY)

Torstai 26.11. Pinni B, ls. B 3109 ja ls. B 3111

Sessio I klo 14.00–15.30

Ryhmä a) Pinni B, ls. B 3109

14.00 Inklusiivinen erilaisuus kasvatuksessa

Marita Mäkinen, Esko Nikander ja Tuula Pantzar

14.30 Interkulttuurisen opettajankoulutuksen haasteita ja mahdollisuuksia

Johanna Sitomaniemi-San

15.00 Erityisen tuen konstruktiot Suomessa ja Yhdysvalloissa

Markku Jahnukainen ja Tiina Itkonen

Ryhmä b) Pinni B, ls. B 3111

14. 00 Koulutuspoliittinen inklusioideologia ammatillisten erityisoppilaitosten hallinnollisessa muutosprosessissa

Katariina Hakala

14.30 Oppilaan erilaisuuden tulkinnan, määrittelyn ja tuen arkipäivää koulussa

Kristiina Huhtanen

15.00 Valmistava ja valmentava koulutus – miten, miksi ja keitä varten?

Tuuli Kurki ja Anna-Maija Niemi

Sessio II klo 16.00–17.45

Ryhmä a) Pinni B, ls. B 3109

16.00 Monenlaiset oppijat luokissamme – opettajien asenteiden seurantatutkimus

Eija Valanne ja Suvi Lakkala

16.30 Yläkoululaisten koulumotivaation tukeminen moniammatillisessa yhteistyössä

Anneli Sarja ja Sirpa Janhonen

17.00 Effective educational practices at pre-primary and primary school in Finland – What are the barriers and supporting structures in educational practices and community participation?

Reko Niemelä

Ryhmä b) Pinni B, ls. B 3111

16.00 Kollegiaalinen vuorovaikutus luokanhallinnassa

Tanja Vehkakoski

16.30 Osallistavan teknologian kehittäminen lasten ja perheen arkeen

Eija Kärnä, Kaisa Pihlainen-Bednarik ja Virpi Vellonen

17.00 Inklusiivinen erilaisuus

Vuokko Pöyhkäri

Perjantai 27.11. Pinni B, ls. 3109 ja ls. B 3111

Sessio III klo 9.00–10.30

Ryhmä a) Pinni B, ls. B 3109

9.00 Vanhat rakenteet vs. uudet ajatukset. Voiko inklusio syntyä erityisopetuksen rakenteisiin?

Sari Väyrynen

9.30 Interkulttuurinen oppiminen mahdollisuutena erilaisuuden kohtaamiseen

Hanna Alasuutari ja Katri Jokikokko

10.00 Käsitteiden käytön muutos erityisopetuksen strategiaan liittyvässä kehittämistoiminnassa

Helena Thuneberg, Jarkko Hautamäki, Mari-Pauliina Vainikainen ja Maria Vanhanen

Ryhmä b) Pinni B, ls. 3111

9.00 Joustava esi- ja alkuopetus

Juhani Hytönen, Kaisa Kopisto, Anu Brotherus ja Heini Paavola

9.30 Kognitiivisten taitojen opettaminen alkuopetuksessa

Outi Kyrö-Ämmälä

10.00 ”Että sais olla lapsena toisten lasten joukossa” – *grounded-*teoreettinen tutkimus erityistä tukea tarvitsevan lapsen toiminnasta ja osallistumisesta toimintaympäristöissään

Kristine From

Sessio IV klo 11.00–12.30 Pinni B, ls. B 3109

11.00 Eikö luokanopettajilla muka ole eväitä erityisoppilaiden opetukseen?

Timo Saloviita

Kokoava keskustelu ryhmän teemasta

Johtajuus ja työyhteisöjen pedagoginen kehittäminen

Pj. Eeva Hujala (TaY) ja Soili Keskinen (TY)

Torstai 26.11. Pinni A, ls. A 2052

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Millaista on hyvä opetuksen kehittäminen? Yliopisto-opetuksen kehittämistyön taustaolettamuksia etsimässä

Mari Simola

14.30 Työyhteisöjen pedagogisen kehittämisen haasteet – kuka kehittää ja mitä

Leena Halttunen

15.00 The role of school leadership in learning at work and professional development

Raimo Rajala

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Johtajuuden kehittäminen ja kehityskeskustelut

Marjatta Takala

16.30 Kohti kouluhyvinvointia. Opettajien yhteisöllisen asiantuntijuuden kehittyminen koulukiusaamisen ehkäisemisessä.

Tuija Ukskoski-Ahonen

17.00 Johtajuuspuhe varhaiskasvatuksen perustehtävän rakentajana

Eeva Hujala ja Johanna Heikka

Perjantai 27.11. Pinni A, ls. A 2052

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Päiväkotitiedon luomisen ja henkilöstön oppimisen tilana

Tiina Kirvesniemi

9.30 Koetun yhteistyön laatu: päivähoito vanhempien silmin

Päivi Pihlaja, Jarmo Kinos ja Matti Mäntymäki

10.00 Tunteet ja toiveet yliopistoesimiesten identiteettikehityksen kuvaajina

Soili Keskinen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Varhaispedagogiikan reflektiivinen kehittäminen VKK
Metrossa

Mikko Ojala

11.30 VKK-Metron tutkimuspäiväkodeissa toteutunut
kehittämisen prosessi toimintavuonna 2008–2009

Tuulikki Venninen

12.00 Osaaminen näkyväksi ja osaksi ammatillista tietoisuutta

Birgitta Vilpas

Kansalaiskasvatus

Pj. Riitta Korhonen (TY/ROKL) ja Leena Lestinen (JY/KTL)

Torstai 26.11. Virta, 217

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Deliberatiivinen luokkahuonedemokratia

Tuure Tammi

14.30 Kerhotoiminnan mahdollisuus tukea lapsen ja nuoren kasvua
osallistuvaksi kansalaiseksi: esimerkkinä Nuorten parlamentti -
toiminta

Tiina Karhuvirta

15.00 Väkiältä häiriintyneenä vuorovaikutuksena

Eevastiina Gjerstad ja Timo Purjo

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Musiikki- ja mediakasvatusnäkökulmia
kansalaiskasvatukseen

Pirkko Martti

16.30 Ääninympäristön kuuntelu ja musiikkikasvatus

Olli-Taavetti Kankkunen

17.00 Kotimaisema, peritty kulttuuriympäristö.

Ympäristökasvatuksella kestäviä kulttuuriympäristöjä

Laura Puolamäki ja Eeva Raike

Perjantai 27.11. Virta, 217

Sessio III klo 9.00–10.30

09.00 Millaista on kansalaiskasvatus varhaiskasvatuksessa?

Riitta Korhonen, Ebru Aktan ja Julia Spinthourakis

09.30 Lastentarhanopettajien käsityksiä kuluttajakasvatuksesta esiopetuksessa

Birgitta Vilpas

10.00 Kestävän kehityksen mielikuvia lasten ajatuksissa

Leena Graeffe

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Kansalaiskasvatuksen mahdollisuudet kansalaisjärjestöissä

Laura Ritola

11.30 Opiskelijoiden käsityksiä aktiivisesta kansalaisuudesta ja kansalaiskasvatuksesta

Riitta Korhonen ja Leena Lestinen

12.00 Kansalaiskasvatus ja tutkija-opettajan kansainvälistyminen?

Leena Graeffe, Leena Lestinen ja Riitta Korhonen

Kasvatushistoria ja -filosofia

Pj. Rainer Aaltonen (TaY), Anja Heikkinen (TaY) ja Veli-Matti Värri (TaY)

Torstai 26.11. Atalpa, rh. 131-132

Sessio I klo 13.45–15.35 (Huom. aikaistettu aloitus)

13.45 Aloitus ja esittelyt

13.55 Oppimisteorioita vai sivistysteorioita?

Jouni Peltonen

14.20 Suomalaisen kasvatuksen vaiettua historiaa – poikakotipojan silmin

Vesa Puuronen

14.45 Korkeampi opetus politiikan työkaluna

Risto Ikonen

15.10 Aikuiskasvatus(tiede) yliopistossa: Oppiaineen ja tieteenalan synty ja vakiintuminen Suomessa
Rainer Aaltonen, Anja Heikkinen ja Jukka Tuomisto

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Ihmisen ajallistamisen tavat tila-ajassa ja suhde kuolemaan
Airi Liimets

16.25 Laulunopetusmenetelmien kehityslinjoja Suomessa 1863–1969
Katri-Helena Rautiainen

16.50 Metaforat ja sananlaskut kasvatuksessa
Liisa Granbom-Herranen

17.15 Opetussuunnitelma rippikoulun kehittämisen välineenä 1960-luvulta 2000-luvulle
Tapani Innanen

Perjantai 27.11. Atalpa, rh. 131-132

Sessio III klo 9.00–10.40

9.00 Snellman-korkeakoulusta valmistuvien ja valmistuneiden opettajien kokemuksia froneettisen tiedon ja toiminnan kehittymisestä
Markku Niinivirta

9.25 Friedrich Schiller valistuksen ja romantiikan risteyksessä
Jyrki Hilpelä

9.50 J. A. Hollon näkemys eettisestä kasvatuksesta
Matti Taneli

10.15 Rakkaus tulkinnan avaimena ja moraalien perustana – Kevin J. Vanhoozerin esittämä haaste pluralismille ja postmodernismille.
Vesa Pirttimaa

Sessio IV klo 11.00–12.40

11.00 Näkökulmia rauhankasvatuksesta kasvatushistoriassa
Jouko Jokisalo

11.25 ”Jos pahat liittyvät yhteen ja muodostavat joukkoja, mikseivät hyvät tekisi samoin?” Aktanttianalyysi demokraattiset koulutyöntekijät -yhdistyksen koulupoliittisesta diskurssista.
Mirka Räisänen

11.50 Saksalainen liikuntaideologia Jahnista kansallissosialisteihin – politiikkaa vai pedagogiikkaa?

Jyrki Kaarttinen

12.15 Oppilaan persoonan kunnioittamisesta

Olli-Pekka Moisio

Kasvatus ja kasvatusinstituutiot lapsen ja lapsuuden näkökulmasta

Pj. Kirsti Karila (TaY) ja Maarit Alasuutari (TaY)

Torstai 26.11. Virta, 114

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Teemaryhmän avaus

14.10 Lapsuus ja perhe erillisinä ja yhteen kietoutuneina kategorioina

Eeva-Leena Onnismaa

14.35 Modernin lapsuuden heijastumia huostaanottoasiakirjoissa

Kati Kataja

15.00 Alle kolmivuotiaille tarjotut tilat varhaiskasvatuksen instituutioissa

Niina Rutanen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Lapsi lastentarhanopettajien pedagogisissa käsityksissä

Anneli Niikko

16.25 Päiväkodin tavat ja tavallinen lapsi

Maarit Alasuutari

16.50 ... sinun kaduillas koulutie. – Kertomuksia koulun aloittamisesta vuosina 1937–1957

Tuija Turunen

17.15 ”Ei multa mitään kysytty, ne sen päätti.” Erityisluokalta normaaliluokalle – lapsen kokemuksia sopeutumisestaan

Helmi Virta

Perjantai 27.11. Virta, 114

Sessio III klo 9.30–10.30

9.00 Leikkipedagogiikka lapsuuden ja aikuisuuden kohtaamispaikkana

Anna Pauliina Rainio

9.25 Paikallisen lapsuuden rakentuminen

Anja-Riitta Lehtinen

9.50 Lasten kulttuuristen resurssien muuntuminen päiväkodin vuorovaikutustilanteissa

Mari Vuorisalo

Kasvatustieteen teoriantutkimuksen metodologia

Pj. Katariina Holma (HY) ja Kaisu Luoma (HY)

Torstai 26.11. Atalpa, rh. 208

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Teorian kehittelyä empirian, teorian ja tieteenfilosofian leikkauspisteessä: Tutkimus reflektion toteuttamisen haasteista.

Kaisu Luoma

14.30 Käsitteistö, malli vai teoria. Miten aktiivisen kansalaisuuden tutkimuksessa voidaan edetä tieteellisiin selityksiin

Kari E. Nurmi ja Matti Laitinen

15.00. ”Tällaista emme koskaan ole tehneet!” Strategia- ja käytäntölähtöisiä käsityksiä organisaation muutoksesta

Tiina Kontinen

Sessio II klo 16.00–17.55

16.00 Syntetisoiva rekonstruktio vallan tutkimuksen metametodologian kehittelyssä.

Susanna Hannus

16.30 Kasvatustieteen diskursiiviset praksikset?

Jussi Silvonen

17.00 Kategoriat, teorit, käytännöt: Askel kohti kategorianalyyttistä rekonstruktiota.

Teemu Suorsa

17.30 Argumentaatioanalyysin arviointi ja metodologinen kehittäminen

Marita Seppänen

Perjantai 27.11. Atalpa, rh. 208

Sessio III klo 09.00–10.30

09.00 Empiiris-analyttiset kasvatustieteelliset teorit ja teorian tutkimus

Jouni Peltonen

09.30 Syntetisoiva teoriankehittely ja sen metodologiset perusteet monikerroksellisen kasvatustodellisuuden tutkimuksessa

Kaisu Luoma ja Susanna Hannus

10.00 Asiantuntemus tutkimuksen ja teoretisoinnin kohteena

Reijo Miettinen

Sessio IV klo 11.00–12.50

11.00 Filosofinen analyysi ja kasvatuksen tutkimus – ilmiön syvempää ymmärtämistä vai väkivaltaista kategorisointia?

Katariina Holma

11.30 Mitä annettavaa kriittisellä realismilla on kasvatuksen teoreettiselle tutkimukselle ja sen metodologialle?

Jyri Lindén

12.00 Mielen ilmiöt kasvatustieteen opetuksen ja tutkimuksen kohteena

Aino-Maija Lahtinen ja Merja Ikonen-Varila

12.30 Systemaattinen analyysi opinnäytetyön analyysimenetelmänä.

Heidi Hyytinen

Kestävän kehityksen ja ympäristökasvatuksen tutkimuksen teemaryhmä

Pj. Mauri Åhlberg (HY) ja Taina Kaivola (HY)

Torstai 26.11. Virta, 219

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Metsä oppimisympäristönä opettajankoulutuksessa

Sinikka Pöllänen, Simo Skinnari ja Petteri Vanninen

14.30 Nuorten ajatuksia geologiasta

Sirpa Kärkkäinen, Tuula Keinonen ja Seija Juntunen

15.00 Ekologia ja ympäristökasvatus lukion biologian oppikirjoissa

Anna-Liisa Kosonen, Marjo Ruokamo ja Osmo Hänninen

Sessio II klo 16.00–18.00

16.00 Tunteet, oppiminen ja oppimisympäristö

Pia Smeds, Eila Jeronen ja Sirpa Kurppa

16.30 Kestävän kehityksen kasvatus – oppilaiden ja opettajien kokemukset ja toiminta koulun arjessa

Anna Uitto & Seppo Saloranta

17.00 Mitkä seikat vaikuttivat oppilaan päätökseen, kun hän valitsi valinnaisaineekseen maa- ja metsätalouden sekä puutarhanhoidon?

Toini Wallin-Oittinen

17.30 Tarvitaanko kaupunkiympäristökasvatusta?

Katariina Syrjäsuu

Perjantai 27.11. Virta, 219

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Kädenjälkiä akustisessa maisemassa –
ääniympäristökasvatuksen suuntaviivoja

Hannu T. Riikonen

9.30 Suomen luonnon puiden ja pensaiden tunnistaminen

LuontoPortti-verkkopalvelulla elämänikäisen
biodiversiteettikasvatuksen näkökulmasta

Peter Kullberg

10.00 Kasvisokeus kestävän kehityksen esteenä

Arja Kaasinen

Sessio IV klo 11.00–13.00

11.00 Kalalajien tunnistaminen Luontoportti -lajintunnistuspalvelun avulla

Mikko Saarela

11.30 Ulos oppimaan? Koulun arki tuttujen käytänteiden ja uusien mahdollisuuksien risteyksessä

Kirsti Salo

12.00 Kestävän kehityksen kasvatus toisin silmin: ongelmia ja mahdollisuuksia

Mauri Åhlberg

12.30 Kestävän kehityksen arvoista teoreettisesti ja empiirisesti

Arto Salonen ja Mauri Åhlberg

Kieli- ja kulttuurikasvatus

Pj. Pauli Kaikkonen (TaY) ja Riitta Jaatinen (TaY)

Torstai 26.11. Virta, 215

Sessio I klo 14.00–15.30 Avauksia kieli- ja kulttuurikasvatukseen

14.00 Paulo Freire ja post-kolonialistinen kielikasvatus

John Smeds

14.30 Mitä taitoja upseeri todella tarvitsee kansainvälisessä sotilasoperaatiossa?

Ritva Aho

15.00 Fossilisoituminen oppijan kielessä

Annikki Koskensalo

Sessio II klo 16.00–17.30 Äidinkielen kielikasvatuksen moninaisuus

16.00 Oppikirjojen rooli esikoulun toiminnassa

Marja Nurmilaakso

16.30 Kuvittele totta! – Mielikuvituksen avulla kieliopin ytimeen

Elina Harjunen ja Riitta Korhonen

17.00 Alakouluoppilaiden valmiudet päätellä sanan merkitys tekstiyhteyden avulla

Tuula Merisuo-Storm

Perjantai 27.11. Virta, 215

Sessio III klo 9.00–10.30 Vieraan kielen opetus keskiössä

9.00 Tulevien englanninopettajien kielikäsityksistä

Elina Ranta

9.30 ”Kielioppia ja sanastoa” – englannin kielen opetus opiskelijoiden oppimiskokemusten valossa?

Riikka Alanen, Paula Kalaja ja Hannele Dufva

10.00 Don Quijote, sillanrakentaja vai ongelmajätettä? Ruotsinopettajien metaforia ruotsinopettajista ja ruotsin opettamisesta

Olli-Pekka Salo

Sessio IV. klo 11.00–12.30 Kieli ja kielenopetus ”toisin silmin”

11.00 Fiktiivisen kirjallisuuden käyttäminen monikulttuurisuuskasvatuksessa

Juli-Anna Aerola

11.30 Kielenoppijan autonomiasta kieliautonomiaan

Tero Korhonen

12.00 Suullisen ja kirjallisen tiedonvälityksen Kä-Ki-Ku-tulkit puhuvat ja toimivat

Eeva-Maija Lappalainen

Korkeakoulupedagogiikka

Pj. Mari Käki (TaY)

Torstai 26.11. Päätalo, ls. C8

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Yliopisto oppimisympäristönä opiskelijan silmin

Marjo Nieminen ja Tiina Tuijula

14.20 Yliopistofuusiolla kohti parempaa korkeakoulupedagogiikkaa?

Helena Aittola, Jani Ursin ja Jussi Välimaa

14.40 Kohti moniäänisempää korkeakoulupedagogista kehittämistä: mistä tutkijat, opetuksen kehittäjät ja opiskelijat kirjoittavat?

Pia Nissilä ja Päivikki Jääskelä

15.00 Capturing improvisation in student thinking and learning

Teemu Valtonen, Mikko Vesisenaho, Patrick Dillon, Sari

Havu-Nuutinen ja Jari Kukkonen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Yliopistokoulutuksen työelämäyhteydet ja -valmiudet opiskelijoiden arvioimana

Anne Virtanen ja Päivi Tynjälä

16.25 Harjoittelu osana yliopisto-opintoja

Johanna Penttilä

16.50 Sähköinsinöörien urapoluilla – tekniikan alan korkeakoulutuksen tarkastelua narratiivisesti

Kirsti Keltikangas

17.15 Luokanopettajakoulutuksen soveltuvuuskokeeseen osallistuneiden suuntautuneisuus

Jorma Vainionpää ja Eila Lindfors

Perjantai 27.11. Päätalo, ls. C6 ja ls. C2

Sessio III klo 9.00–10.30 Päätalo, ls. C6

9.00 Suuntaviivoja yhteisölliseen toimintakulttuuriin korkeakoulussa

Johanna Annala, Vesa Korhonen ja Marita Mäkinen

9.30 Tiedeyhteisö tohtoriopiskelijan silmin

Anna Raija Nummenmaa, Hannu Soini, Kirsi Pyhältö ja Tiina Soini

10.00 Tutkijaksi kasvamassa? Voimavarat ja vastoinikäymiset
väitöskirjaprosessin aikana

Kirsi Pyhältö ja Auli Toom

Sessio IV klo 11.00–12.30

Ryhmä a) Päätalo, ls. C6

11.00 Avoimen yliopiston väylää pitkin tulleiden opiskelijoiden opiskelukyky

Anu Haapala ja Matti Meriläinen

11.20 Lääketieteen oppimisen haasteet – LeMed-tutkimusprojektin asetelma ja menetelmälliset ratkaisut

Mirjamaija Mikkilä-Erdmann, Mari Murtonen, Pekka Käähä, Ilona Ahopelto ja Henna Virtanen

11.40 Tutkimuspainotteisuuden kriittistä tarkastelua: Suomalaisten opettajankouluttajien näkemyksiä

Leena Krokfors, Heikki Kynäslahti, Harri Pitkäniemi, Riitta Jyrhämä, Reijo Byman, Katriina Maaranen, Katariina Stenberg, Auli Toom ja Pertti Kansanen

12.00 Yhteisöllistä oppimista edistävät ja vaikeuttavat tekijät verkkokurssilla

Essi Vuopala

Ryhmä b) Päätalo, ls. C2

Pj. Suvi Junes (TaY)

11.00 Oppimisen ilo ja kvantitatiiviset menetelmät – Mahdoton tehtäväkö?

Liisa Martikainen

11.20 Lääketieteen opiskelijoiden oppimisen säätely ja yleiset opiskeluorientaatiot

Henna Virtanen

11.40 Virtuaali- ja kontaktiopetus tiedon jäsentäjänä: case biologian perusteet

Jari Kukkonen, Teemu Valtonen, Anu Hartikainen, Sirpa Kärkkäinen ja Mikko Vesisenaho

12.00 Piirosmallista valokuvamalliksi – luokanopettaja-opiskelijoiden oppimiskokemuksia teknologia-avusteisesta mallintamisesta

Anu Hartikainen, Sirpa Kärkkäinen, Jari Kukkonen ja Teemu Valtonen

---

Korkeakoulusta työelämään

Pj. Antero Puhakka (JoY), Juhani Rautopuro (JoY) & Päivi Vuorinen (JY)

Torstai 26.11. Päätalo, kh. 3

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Siirtyminen korkeakoulusta työelämään Suomessa ja Iso-Britanniassa: huomionkohteena koulutusohjelman ja oppilaitoksen vaihdokset

Matti Lindberg

14.30 An analysis of the Graduate Labour Market in Finland: the impact of Skill-Job Mismatches, University Quality and Regional Externalities

Dave Consoli, Toni Saarivirta & Francesco Vona

15.00 Veri vetää? Vuonna 2003 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden paluu maaseudulle

Antero Puhakka, Visa Tuominen & Juhani Rautopuro

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Vuonna 2004 valmistuneiden insinöörien viisivuotisseurantatutkimus

Jaakko Koivumäki

16.30 Johtaako korkeakoulutus korkeaan asemaan?
Korkeakoulutuksen duaalijärjestelmästä valmistuneiden
sosioekonominen ja ammatillinen asema

Päivi Vuorinen

17.00 Avoin keskustelutilaisuus teemaryhmän tavoitteista

Perjantai 27.11. Päätalo, kh. 3

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Oppimisen asiantuntijuus EDUTOOL -maisteriohjelman
ytimessä: Designtutkimus asiantuntijuuden kehittymisestä

Pirkko Hyvönen, Niina Impiö & Sanna Järvelä

9.30 Profiloitua osaamista työelämään?

*Ulpukka Isopahkala-Bouret, Teemu Rantanen & Eeva
Järveläinen*

10.00 Ammattikorkeakoulusta kansainväliseen työelämään

Anneli Airola & Ritva Kantelinen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Yliopisto-opiskelijoiden itsearviointeja tietojen ja taitojen
oppimisesta

Anne Virtanen & Päivi Tynjälä

11.30 Yliopisto-opiskelijoiden työharjoittelukokemukset, opintojen
aikainen työskentely ja työelämäodotukset keväällä 2009 Turun
yliopistossa ja Turun kauppakorkeakoulussa

Mirka Mäkinen-Streng

12.00 Mitä monialaisten yliopistojen ura- ja rekrytointipalvelujen
verkkosivut tarjoavat käyttäjille?

Jaana Kettunen & Sakari Saukkonen

Koulu ja opettajankoulutus vuoropuhelussa

Pj. Tuula Laes (ROKL), Anna-Raija Nummenmaa (TaY), Tiina Soini (TaY) & Sari Yrjänäinen (TaY)

Torstai 26.11. Linna, ls. K113 (pohjakerros)

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Teemaryhmän avaus ja työskentelyyn orientoituminen

14.10 Crossing boundaries: Engaging in dialogic inquiry across formal and informal settings

Kristiina Kumpulainen ja Lasse Lipponen

14.20 Luokkahuonevuorovaikutuksen laadun yhteys lasten varhaisten kouluvuosien oppimiseen ja motivaatioon

Marja-Kristiina Lerkanen, Helena Rasku-Puttonen, Anna-Maija Poikkeus ja Noona Kiuru

14.30 Opettajat kohtaamisen ammattilaisina

Janne Pietarinen, Kirsi Pyhältö ja Tiina Soini

14.40 Kommunikaatiosuhde erityisopettajan ja kuuden oppilaan välillä

Elina Kontu, Irene Rämä ja Raija Pirttimaa

14.50 Keskustelua

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Opettajan uskomukset opetustyön lähtökohtana – näkökulmia pedagogiseen ajatteluun

Maria Vanhanen

16.10 Opettajaksi opiskelevien opetusta koskevat käyttöteoriat ja niiden lähteet

Liisa Karlsson ja Harri Pitkäniemi

16.20 Ohjauskokemuksista näkökulma omaan ohjaustyöhön

Erja Syrjäläinen ja Riitta Jyrhämä

16.30 Opiskelun hierarkkinen kehys

Marja Mäensivu

16.40 Luokanopettajakoulutuksen valintakokeisiin osallistuneiden opiskelijoiden kuvailua ja vertailua valintakriteerien sekä opettajan

minäpystyvyyteen, vuorovaikutustaitoihin ja ammattikuvaan liittyvien itsearviointien valossa

Harri Pitkäniemi ja Anna-Mari Lindeberg

16.50 Keskustelua, päivän yhteenvetoa

Perjantai 27.11. Linna, ls. K113 (pohjakerros)

Sessio III klo 9.00–10.30

9.10 Koulun ja kodin yhteistyö – haaste opettajankoulutukselle

Marjaana Soininen

9.20 Koulututkimus ja toimijat

Helena Rajakaltio ja Eija Syrjäläinen

9.30 Tutkiva opettaja -verkosto yhteistyöfoorumina

Eira Korpinen ja Helena Hovila

9.40 Opiskelijavalinnan, opettajankoulutuksen ja kouluopetuksen, yhteensoinnuttaminen: tilannekuvaa, näkökulmia ja käsittevälineitä

Pekka Kosonen, Tuula Laes, Tiina Nikkola ja Pekka Riihää

9.50 Saako Suomen koululaitos hyviä opettajia?

Opettajankoulutuksen antamat valmiudet opetushallinnon toimijoiden ja vastavalmistuneiden opettajien arvioimana

Kari Korhonen ja Pertti Väisänen

Keskustelua

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Minkälaisen opettajankoulutuksen rakentaisimme nyt, jos sitä ei olisi keksitty?

Jorma Enkenberg, Henriikka Vartiainen ja Anu Liljeström

11.10 Työpajamuotoista tulevaisuustyöskentelyä esitysten ja keskustelujen pohjalta

Koulutuksen arviointi

Pj. Esko Korkeakoski (JY) ja Heikki Lyytinen (JY)

Torstai 26.11. Virta, 128

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Itsearviointi suomalaisissa yliopistoissa: arvoja, kehittämistä ja imagon rakentamista

Mira Huusko

14.30 Taito- ja taideaineita opettavien opettajankouluttajien pohdintoja ja itsearviointia akateemiseen opettajankoulutukseen liittyen

Heikki Ruismäki ja Inkeri Ruokonen

15.00 Miten opettajankoulutuksen musiikin opetus on tukenut luokanopettajan työtä?

Marja-Liisa Kraft

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Opettajien näkemykset oppilaidensa työskentely- ja sosiaalisista taidoista ja näiden arvioiden yhteys lasten ei-kielellisiin päättely- ja ajattelutaitoihin

Mari-Pauliina Vainikainen

16.30 Pakkopullaa? Vastavalmistuneiden opettajien akateemisen orientaation ja työmarkkinatilanteen yhteys.

Visa Tuominen, Juhani Rautopuro ja Antero Puhakka

16.55 Erityispedagogiikan tulevaisuus alan asiantuntijoiden kertomana

Helena Sume ja Erika Puro

17.20 Suuntana tulevaisuus – kokemuksia kouluyhteisöjen kehittämishankkeista

Kari Kumpulainen ja Laura Määttä

Perjantai 27.11. Virta, 128

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Arviointikohteena vapaan sivistystyön opettajien työ ja osaaminen

Heikki Silvennoinen

9.30 Helsinkiläisten lukiolaisten käsitykset Suomen yhteiskunnallisesta kehityksestä 1990-luvun alun laman jälkeisenä aikana

Marko van den Berg

10.00 Perusopetuksen finskan ominaispiirteet: oppimäärät ja arvostelu

Outi Toropainen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Työympäristö siirtyy verkkoon – kuinka käy sosiaalisen kompetenssin?

Marjatta Myllylä ja Hanna Torp

11.30 Oppimaan oppiminen EU:ssa ja asennekyselyiden ongelma vertailevassa arviointitutkimuksessa

Sirkku Kupiainen

12.00 ”Ei tarvitse olla hyvä, kunhan on paras paikallaolijoista”

Juhani Rautopuro ja Antero Puhakka

Koulutussosiologia ja -politiikka

Pj. Janne Varjo ja Jaakko Kauko (HY)

Torstai 26.11. Päätalo, ls. A2b

Sessio I klo 14.00–15.30 Kilpailukykyvaltion ja projektiyhteiskunnan koulutuksen käytännöt

14.00 Vankeinkoulutus projekti- ja kontrolliyhteiskunnassa

Kristiina Brunila

14.45 Minkä vanhana taitaa?

Arto Jauhainen

Sessio II klo 16.00–17.45 Ideaalit ja hankkeet opettajuutta rakentamassa

16.00 Opettajaideaalit demokratisoitumisen paineessa

Erkko Anttila

16.45 Toiveet, todellisuus ja itsekuvauksen probleema

Petteri Hansen

Perjantai 27.11. Päätalo, ls C9

Sessio III klo 9.00–10.30 Kunta koulutuksen politiikan näyttämönä

9.00 Kielikoulutus kuntapolitiikassa – kenen tarpeista?

Taina Saarinen ja Teija Kyllönen

9.45 Perusopetuksen laadunarviointi kunnissa rehtoreiden näkemänä

Sari Silmäri-Salo ja Mirka Mäkinen-Streng

Sessio IV klo 11.00–12.30 Uudistuvan yliopiston politiikat

11.00 2000-luvun yliopistojen muutos – lehdistön ääni

Anita Valkonen

11.45 Poliittinen järjestelmä näkökulmana korkeakoulujen muutoksen tutkimuksessa

Jaakko Kauko

Koulutus, tieto ja ajan järjestykset

Pj. Virve Kallioniemi-Chambers ja Pia Vuolanto (TaY)

Torstai 26.11. Pinni B 3032

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Aikavaras haastaa ammattikorkeakouluopettajuuden

Liisa Marttila

14.30 Levollisuuden kulttuuri pedagogisessa projektitoiminnassa

Virve Kallioniemi-Chambers

15.00 Yliopiston aika
Oili-Helena Ylijoki

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Time management or time culture – Perspectives on the
“unfamiliar” in university teaching and learning

Markus Weil

16.30 New Modes of Knowledge in the Peripheral Region as the
Case of New University for Regional Innovation (NURI) Project in
South Korea: Will the Shrimps Survive from the Whales echoing?

Dong-Seob Lee

17.00 The differing time orders of theory and practice

Pia Vuolanto & Paula Nieminen

17.30 Keskustelua

Kriittinen pedagogiikka

Pj. Tapio Aittola (JY) ja Juha Suoranta (TaY)

Torstai 26.11. Päätalo, ls. A1

Sessio I klo 14.00–15.30 Koulu, yliopisto, konflikti I

14.00 Avaus

Tapio Aittola ja Juha Suoranta

14.20 Kohti tuntematonta – kollektiivisia irtiottoja
opettajankoulutuksessa

T. Hurma

14.40 Toisin ajattelemisen ja toimimisen mahdollisuus
opettajankoulutuksessa

Maria-Liisa Järvelä, Rauni Räsänen ja Jaana Pesonen

15.00 Oppilaiden toimijuus koulukonfliktissa

Maija Lanas

Sessio II klo 16.00–17.45 Koulu, yliopisto, konflikti II

16.00 Maailmankatsomuksellinen marginalisaatio yhteiskunnallisen kasvatuksen kentällä

Anna-Leena Riitaaja, Arniika Kuusisto ja Saila Poulter

16.20 Aikuislukion kulttuurista ja moraalista maailmaa tulkitsemassa

Ari Sivenius

16.40 Kokeellisten taiteiden nomadinen akatemia

Kari Yli-Annala

Perjantai 27.11. Päätalo, ls. A3

Sessio III klo 9.30–10.30 Sosiaalinen kasvat

Pj. Sanna Ryytänen

09.30 Sosiaalinen kasvat – näkökulmia Brasiliasta

Sanna Ryytänen

Sessio IV klo 11.00–12.30 Kriittinen teoria

11.00 A classical critical theory perspective and its relevance to educational research today

Calle Carling

11.20 Kriittinen pedagogiikka toisin silmin näkemisenä: Stephen D. Brookfield

Olli-Pekka Moisio

11.40 Illichin vastaintuitiivinen sosiologia – kriittisen kasvatustajattelun ytimessä?

Kirsi-Marja Saurén

Kriittinen taidekasvatus

Pj. Eila Lindfors, Jussi Mäkelä ja Jouko Pullinen (TaY)

Torstai 26.11. Virta, 113

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Taide- ja taitoaineiden osaaminen monialaisten opintojen alkaessa

Eila Lindfors ja Jorma Vainionpää

14.20 Pintaa syvemmälle: Taide, kriittinen kasvatus ja muutoksen mahdollisuus

Eeva Anttila

14.50 Äidinkieli ja kirjallisuus – TT-aineiden liima?

Kauko Komulainen

15.10 Taide, taito ja tiede luokanopettajan OpeArt-koulutusohjelmassa

Anna-Mari Lindeberg ja Martina Paatela-Nieminen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Käsityö geneeristen taitojen välittäjänä

Sinikka Pöllänen

16.25 Käsityön sisältämät merkitykset oppiaineen näkökulmasta

Marja-Leena Rönkkö

16.50 Yhdessä – yksin vai erikseen?

Jaana Lepistö

17.15 Uudistuva käsityömuotoilupedagogiikka vs. jäänneet ja juonteet

Eeva-Maija Lappalainen

Perjantai 27.11. Virta, 113

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Parsons ja toden tuntu – Kuudesluokkalaisten ajatuksia nykyaiteesta (ARS06)

Susanna Honkasalo ja Seija Kairavuori

9.20 Minun kulttuurini – sinun kulttuurisi: kuvataideopettaja
nuorisokulttuurien ja instituution välissä.

Piritta Malinen

9.50 Musiikkiesitykset osana kouluuyhteisön muutosta

Hanna Nikkanen

10.10 Viidesluokkalaisen koululaisen esteettis-emotionaalinen
kokemus kuulemastaan klassisesta musiikista

Seija Turunen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Changing the World One Conversation at a Time

Pirjo Vaittinen

11.25 Olen ja ihmettelen – näyttämön moniulotteinen oleminen
Martin Heideggerin filosofian valossa

Margit Uusitalo

11.55 Porsaan tarinasta minun tarinaksi – taidelähtöistä
työskentelyä koulun arjessa

Aila Marjomäki

Kulttuurienvälinen ja ylirajainen viestintä Suomessa – tarpeet eri ammateissa

Pj. Niina Kovalainen (TaY) ja Elisa Keski-Hirvelä (TaY)

Perjantai 27.11. Virta, 243 (Huom. vain perjantaina)

Sessio I klo 9.00–10.30

9.00 Transnational Communication Competence in a Changing
Society (Ylirajaisen viestinnän osaaminen muuttuvassa
yhteiskunnassa)

Niina Kovalainen

9.30 Monimuotoisuuden tunnistaminen organisaatioissa

Mari Poikolainen

10.00 Työntekijöiden ja vanhempien kokemuksia
ulkoilmapedagogiikan EU-projektista
Vuokko Vienola

Sessio II klo 11.00–12.30

11.00 Kulttuurisen monimuotoisuuden kipupisteet
työvoimakoulutuksessa

Elisa Keski-Hirvelä

11.30 Kulttuurienvälinen viestintä monikulttuurisissa työyhteisöissä

Jonna Roos

12.00 Keskustelua

Liikuntakulttuurin ja -kasvatuksen tutkimus

Pj. Tiina Kujala (TaY) ja Liisa Hakala (HY)

Torstai 26.11. Atalpa, rh. 219

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Vanhemmat, vertaiset, valmentajat – kaupunkilaislasten ja -
nuorten näkemykset tärkeimmistä liikunnan
sosialisaatioagenteistaan

Mari Lehmuskallio

14.30 KOVA-tutkimus: Aikuisten kokemuksia koululiikunnasta

Heimo Nupponen

15.00 Koululiikuntakokemuksia Internetin keskustelupalstoilla

Kirsti Lauritsalo, Arja Sääkslahti ja Helena Rasku-Puttonen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Tähtäimessä kaivattu pätevyys – selviytymisestä
asiantuntijuuteen

Leena Aarto-Pesonen, Arja Sääkslahti ja Päivi Tynjälä

16.30 Liikunnan aineopinto-opiskelijoiden
monikulttuurisuuskokemuksia

Riitta Asanti

17.00 OKL:n opiskelijoiden koululiikuntaan liittämiä merkityksiä
Liisa Hakala ja Tiina Kujala

Perjantai 27.11. Atalpa, rh. 219

Sessio III klo 9.00–10.30

09.00 Liikuntakasvatuksen arki vaatii vuorovaikutuskoulutusta
Ulla Klemola

09.30 Luokanopettajaksi Helsingin yliopistossa opiskelevan liikuntaharrastus- ja koululiikuntataustan yhteydet liikunnan opetustaidon itsearviointiin opintojen alussa

Juha Valtonen

10.00 FutureStep – liikuntamotivaation kohottaminen teknologiaperusteisessa toimintaympäristössä

Henna Mikkola, Kari Kumpulainen ja Johanna Korkala

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Kohdennetun kerhotoiminnan eettistä tarkastelua
Satu Lehto

11.30 KOVA-tutkimus: Koettu liikuntakykyisyys kouluiästä aikuisikään

Joonas Kalari ja Heimo Nupponen

12.00 Kroppa esillä – kaksi erilaista voimaantumiskokemusta koulun hiphop-kerhosta

Anna-Maria Nurmi

Matematiikkakasvatus

Pj. Harry Silfverberg (TaY)

Torstai 26.11. Atalpa, rh. 326

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Matemaattisen ongelmanratkaisutaidon opetuksen integrointi eri oppiaineisiin

Henry Leppäaho

14.30 Matematiikan opettajaksi kasvun kynnyksellä

Päivi Portaankorva-Koivisto

15.00 Aikuinen matematiikan opiskelijana

Aino Hannula, Marja-Liisa Hassi ja Laia Saló i Nevado

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Paradigmojen operationalistamisen ongelmia

Lasse Eronen ja Lenni Haapasalo

16.30 Opisto vai yliopisto? – kurkistus opettajankoulutuksen kulusseihin

Lenni Haapasalo ja Lasse Eronen

Perjantai 27.11. Atalpa, rh. 326

Sessio III klo 09.00–10.30

09.00 Mathematics and Mathematics Education Development in Finland: the impact of curriculum changes on IEA, IMO and PISA results

George Malaty

09.30 Näkökulmia matematiikkakasvatukseen

Sirkka Kumpula

10.00 Yhteispuhjoismainen MathEd-maisterikoulutus – realismia vai utopiaa

Harry Silfverberg

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Sanalliset tehtävät koulumatematiikassa: tarinaa matematiikan vai matematiikkaa tarinan ehdoilla?

*Jorma Joutsenlahti, Gordon Glenn Smith, Helen Gerretson
and Sinan Olkun*

11.30 Lasten matemaattisten taitojen arviointivälineiden kyky
löytää ne lapset, joilla on matematiikan oppimisen vaikeuksia
*Pirjo Aunio, Tuire Koponen, Riikka Mononen & Jonna
Salminen*

Mediakasvatus

*Pj. Reijo Kupiainen (TaY/Suomen Akatemia) ja Timo Portimojärvi
(TaY)*

Torstai 26.11. Virta, 213

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Avaus

14.10 Tieto- ja viestintäteknikkaa koulun arkeen kahden
valtakunnallisen hankkeen yhteisvoimin

Anna Aarnio ja Sanna Vahtivuori-Hänninen

14.30 Oppimisprosessin tarkastelua mediakasvatustilanteissa

Hanna Niinistö

14.50 Mediakasvatuksen mahdollisuuksia leikkillisessä
oppimisympäristössä

Saana Korva

15.10 Literacy in the 21st Century – Uusi luku- ja kirjoitustaito

Riitta-Liisa Korkeamäki ja Mari Pihlajakangas

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Arjen tekstitaidot äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa 3.
luokalla

Susanna Pöntinen

16.20 Opettajan toiminnan perustelut alaluokkien
mediakasvatuksessa

Olli Vesterinen

16.40 ”Mukava mikstuura vähän kaikkea nykyaikaista oppimistekniikkaa” – Opettajien kokemuksia leikillisistä ja yhteisöllis-luovista oppimisprosesseista

Henna Kaikkonen

17.00 Opettajat tietoverkossa: tietokoneen käyttö, käytettävyys ja tietokoneasenteet perusasteella

Juhani Pitkäranta

17.20 Keskustelu

Perjantai 27.11. Virta, 213

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Tintti ystävämme – monikasvoinen?

Raisa Simola

9.20 FutureStory – digitarinat yhteistoiminnallisen oppimisen edistäjänä

Kari Kumpulainen ja Henna Mikkola

9.40 Yksinäisyyden ja eristyneisyyden kieli

Aino Hannula

10.00 Maailmalliset ja maailmattomat maut

Matti Itkonen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Opiskelijoiden käsityksiä omaehtoisesti tuotetusta sisällöstä: podcastit yliopisto-opetuksessa

Heikki Kynäslahti, Raphael Struck, Olli Vesterinen, Sanna Vahtivuori-Hänninen, Lasse Lipponen, Seppo Tella ja Jarkko Mylläri

11.20 ”Kids reporter workshop”: media literacy by producing educational materials

Yutaro Ohashi

11.40 Tietokoneeton elämä yli 60-vuotiaan valintana

Päivi Hakkarainen ja Pirkko Hyvönen

12.00 Lopetuskeskustelu

Monikulttuurisuus ja koulutus

Pj. Pauliina Järvinen-Alenius (TaY), Pirkko Pitkänen (TaY) & Nelli Piattoeva (TaY)

Torstai 26.11. Pinni B 3110 ja Pinni B 4087

Sessio I klo 14.00–15.30 Pinni B 3110

14.00 Virtuaaliteknologia ja oppiminen monikulttuurisessa ympäristössä

Timo Haukola, Tuukka Saranpää ja Päivi Pöyry-Lassila

14.30 The Role of Social Remittances in the Era of Increasing Transnational Migration (Presentation in Finnish)

Pauliina Järvinen-Alenius, Anna Virkama ja Pirkko Pitkänen

15.00 Emergence of Transnational Professional Spaces (Presentation in Finnish)

Pirkko Pitkänen ja Pauliina Järvinen-Alenius

Sessio II klo 16.00–18.00 Pinni B 4087, 4th floor

(Note: Interpretation Finnish–English available)

16.00 Monikulttuuriosaamisen vahvistaminen työnohjauksellisin interventioin

Aila Wallin

16.30 Opiskelijat yhteisen tiedon rakentajina – kansainvälisen sosionomikoulutuksen näkökulmia suomalaisen yhteiskuntaan

Marianne Nylund

17.00 Interkulttuurisen oppimisen moninaisuudesta

Hanna Alasuutari ja Katri Jokikokko

17.30 Kolahtiko kansainvälisyys? Koulujen kansainvälisyyden käsitteiden ja nykytilan tarkastelua

Paula Mattila

Perjantai 27.11. Pinni B 3110

Sessio III klo 9–10.30

9.00 Etnotismi, maailmankansalainen ja monikulttuurinen koulu. Opettajien käsityksiä monikulttuurisesta kompetenssista

Jan-Erik Mansikka ja Gunilla Holm

9.30 Monikulttuurisen opetuksen tutkimus- ja kehittämishanke
(Monikko)

Kirsi Klemelä ja Anne Tuittu

10.00 Maahanmuuttajataustaisten huoltajien ja opettajien
näköyksiä kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä

Jorma Kauppila

Sessio IV klo 11–12.30

11.00 Norjan maksamat korvaukset vähemmistöjen
koulunkäynnistä

Marjut Anttonen

11.30 Kielestä kiinni – Maahanmuuttajaoppilaiden suomen kielen
taito peruskoulun kuudennella luokalla Turussa

Annika Muuri

12.00 Promoting native culture for young immigrants – Chinese
children as a study example

Greatwall Ry

Ohjaus koulutuksessa ja työelämässä

Pj. Vesa Korhonen (TaY) ja Sauli Puukari (JY)

Torstai 26.11. Päätalo, ls. C7

Sessio I klo 14.00–15.30 Pedagoginen ohjaus

14.00 Opiskelijat pedagogisen verkko-ohjauksen käyttäjinä ja
hyödyntäjinä

Anu Haapala

14.30 Opettaja nuoren silmin

Harri Kukkonen

15.00 Opetusharjoittelijoiden ohjaustarpeet ohjatussa harjoittelussa

Timo Martikainen

Sessio II klo 16.00–17.30 Korkeakouluopiskelu ja ohjaus

16.00 Ohjaus yliopisto-opiskelijoiden identiteettipohdinnan tukena
Marjatta Lairio ja Sauli Puukari

16.30 Opinto-ohjaus ja tieteellisen ajattelun mallit – alustavia näkökulmia

Hanna-Maija Liitos ja Eeva Kallio

17.00 Mediakasvatuksen harjoittelun ja työssä oppimisen ohjauksen kehittäminen design-perustaisen tutkimuksen avulla.

Leo Pekkala ja Päivi Hakkarainen

Sessio III klo 17.45–19.15 Korkeakouluopiskelu ja ohjaus

17.45 Navigointia opiskeluun ja työelämään –

Tietojenkäsittelytieteen yliopisto-opinnot aloittaneiden ryhmäohjaus

Merja Koivuluhta ja Helena Puhakka

18.15 Vertaisryhmä voimavarana opintopolulla

Leena Penttinen

18.45 Yliopisto-opettajat ensimmäisen vuoden opiskelijoiden tuutoreina

Sanna Honkimäki ja Päivi Tynjälä

Perjantai 27.11. Päätalo, ls. C5 (huom. paikka)

Sessio IV klo 9.00–10.30 Nuorten ohjaus

9.00 Nuorten ohjauksen kentät ja monialainen yhteistyö

Juha Nieminen ja Vesa Korhonen

9.30 Nuoren tulevaisuuden suunnittelu, siirtymät ja ryhmäohjaus

Päivi-Katriina Juutilainen ja Jyrki Korkki

10.00 Kuka osallistuu nuorten ohjauspalvelujen kehittämiseen?

Sanna Mäkinen

Sessio V klo 11.00–12.30 Aikuisohjaus

11.00 Aikuisten ohjausta etsimässä

Jaana Saarinen

11.30 Ohjaus monikulttuurisessa toimintaympäristössä työvoimahallinnossa ja aikuiskoulutuksessa

Eine Pakarinen

12.00 Ohjaava koulutus siirtymien työmarkkinoilla ja elämäkulun rakentajana

Kimmo Tiainen

Sessio VI klo 13.30–14.30 Työelämäohjaus

13.30 Ryhmätyönohjaus IT-alan ammattilaisille: ”Virtaa ja verkkoja työhön”

Marjatta Vanhalakka-Ruoho ja Ritva Ruponen

14.00 Mitä mentorointi on? Mentorointikoulutukseen osallistuneiden käsityksiä työpaikoilla toteutettavasta tuesta ja ohjauksesta

Merja Karjalainen

Teemaryhmän päätös ja yhteenveto

Perhe ja kasvatus

Pj. Ilse Eriksson (HY) ja Eija Sevón (JY)

Torstai 26.11. Virta, 262

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Lapsikeskeisempi isyys – kolme tarinaa nuorten koulutettujen miesten astumisesta isyyteen

Petteri Eerola

14.30 Pohjoisen pojat koulussa, isät kotona?

Marjo Laukkanen, Anneli Lauriala, Eveliina Hyrkäs ja Arto Ahonen

15.00 ”En mä mikään hyvä äiti ole” – käsityksiä Äitiydestä ja kasvattajana toimimisesta

Marita Neitola

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Äitiys lasten huostaanoton jälkeen

Tarja Hiltunen

16.30 Perhe pohjoisessa

Pauliina Rautio

17.00 Mitä pitkäaikaiseuranta tuo esiin kehityksen ja kasvatuksen suhteesta perheessä?

Riitta Korhonen ja Aili Helenius

Perjantai 27.11. Virta, 262

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Peruskoulun 6. luokkalaisten lasten vanhempien resurssisidonnaiset kouluvalintastrategiat

Jaana Poikolainen

9.30 Mikä vanhempia huolestuttaa lapsen koulunaloitusvaiheessa?

Pirjoliisa Poikonen ja Marita Kontoniemi

10.00 Sisarukset ja sukupolvivastuu sekä koettu epäoikeudenmukaisuus

Ilse Eriksson

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Perhe-elämää tarinoina ja kuvina

Marja-Leena Böök ja Johanna Mykkänen

11.30 Lasten ja vanhempien arkikokemusten kohtaaminen – tunnistavatko vanhemmat lapsilleen tärkeitä asioita?

Taina Kyrönlampi-Kylmänen, Taina Heinilä, Marja Saarilahti ja Pirjo Korvela

12.00 Pitkittäishaastattelut arjen kerronnan paikkana

Eija Sevón

Sosiaalinen kasvatusta ja sen metodologiat — näkökulmia Latinalaisesta Amerikasta ja muulta romaaniselta kielialueelta

Pj. Sanna Ryyänen (TaY)

(Toteutetaan osana *Kriittisen pedagogiikan* teemaryhmää, ks. sen ohjelma yllä.)

Perjantai 27.11. Päätalo, A3

klo 9.30–10.30

Sosiaalinen kasvatusta – näkökulmia Brasiliasta

Sanna Ryyänen

Sukupuoli kasvatuksessa ja koulutuksessa

Pj. Hanna Ojala ja Marjo Vuorikoski (TaY)

Torstai 26.11. Päätalo, ls. A06

Sessio I klo 14.00–15.30 Hallintaa (Pj. Marjo Vuorikoski)

14.00 Sitä saa mitä kysyy? Oppilaitosten tasa-arvosuunnittelu
kyselytutkimuksen valossa

Elina Ikävalko

14.30 Opiskelijoiden näkökulma tasa-arvo- ja
sukupuolitietoisuuteen

Anne Laiho, Annukka Jauhiainen ja Piia Kovalainen

15.00 Näkykö kirjoittajan sukupuoli tekstissä?

Liisa Tainio

Sessio II klo 16.00–17.45 Tilanteita (Pj. Marjo Vuorikoski)

16.00 Sukupuolinen rajanvetotyö musiikillisessa oppimisyhteisössä

Anna Kuoppamäki

16.25 ”Nyt on pikkutyttöilläkin huulipunaa, kun ovat ottaneet Liisa-opettajasta mallia!” Sukupuoli ja seksuaalisuus opettajakollegoiden katseiden kohteena

Marjo Kamila

16.50 Metsän tyttöjä (me kaikki)

Ulla-Maija Salo

17.15 Haastatteluvuorovaikutus. Tilanteesta toiseen, erontekoja ja samuutta

Katja Vähäsantanen ja Jaana Saarinen

Perjantai 27.11. Päätalo, ls. A06

Sessio III klo 9.00–10.30 Kokemuksia I (Pj. Hanna Ojala)

9.00 Tyttöjen ja poikien koulunkäynti ja kouluhyvinvointi tilastoaineiston valossa

Mira Kalalahti

9.30 Ei-heteroseksuaaliset nuoret koulun ulkopuolella

Jukka Lehtonen

10.00 Kasvamassa naiskansalaisuuteen sukupuolettoman sukupuolen mallimaassa. Tulkintoja eräästä elämänhistoriasta

Elina Lahelma

Sessio IV klo 11.00–12.30 Kokemuksia II (Pj. Hanna Ojala)

11.00 Sukupuolen, toimijuuden ja vallan aspekteja tyttöluokassa

Tarja Palmu

11.30 Naistohtoriopiskelijan tulevaisuusajattelu

Minna Maunula

12.00 Jaettua opettajuutta elämäntarinapiirissä

Mervi Kutuniva ja Outi Ylitapio-Mäntylä

Tutkimusotteet toisin silmin

Pj. Hannu L. T. Heikkinen (JY) ja Leena Syrjälä (OY)

Torstai 26.11. Linna, ls. K109 (pohjakerros)

Sessio I klo 14.00–15.30

- 14.00 Osallisuus narratiivisen tutkimuksen lähtökohtana
Reetta Niemi, Hannu L. T. Heikkinen ja Lasse Kannas
- 14.30 Kerrotut opettaja-oppilassuhteet: muistoja opettajista
Minna Uitto
- 15.00 Oppiminen toisin tutkien
Liisa Korhonen

Sessio II klo 16.00–17.00

- 16.00 Tie yliopistoon – Narratiivinen tutkimus avoimen yliopiston väylän kautta tutkinto-opiskelijoiksi hakeutuneista
Sirpa Purtilo-Nieminen
- 16.30 Lärarstuderandes berättelser om kulturföstran
Marten Björkgren, T. Gullberg ja Ria Heilä-Ylikallio
- 17.00 Opettajat oppilaiden silmin. ”Opettaja sai jopa yläasteikäiset pojat itkemään”
Anna-Mari Keski-Heiska ja Paula Kalaja

Perjantai 27.11. Linna, ls. K109 (pohjakerros)

Sessio III klo 9.00–10.30

- 9.00 Hymyä kyynelten lävitse?
Pirjo Nuutinen
- 9.30 Tieteiden välinen dialogi kirjallisuuspäädagogiikassa
Elina Kouki
- 10.00 Suomalainen viittomakieli vieraana kielenä – oppimiskokemukset ja opiskelijoiden käsitykset suomalaisesta viittomakielestä
Outi Ahonen

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Eläytymistarinat: ikkunoina tansanialaisten koululaisten todellisuuteen

Hanna Posti-Ahokas

11.30 Etnografisia runoja ja (niiden) ontologiaa

Hanna Guttorm

12.00 Induktion ja deduktion dialektiikka narratiivisessa analyysissä

Maria Lahdenmaa ja Hannu L. T. Heikkinen

Vertaileva kasvatus ja koulutustutkimus

Pj. Johanna Kallo (TY) ja Nelli Piattoeva (TaY)

Torstai 26.11. Virta, 102

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Comparative education in global times – methodological and theoretical challenges

Nelli Piattoeva

14.30 The comparative analysis of Finnish university-environment relationship

Maria Salmela-Mattila

15.00 Koulukohtaisten arviointitietojen julkisuus kansalaisuusregiimien rakennusaineena

Janne Varjo

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Inklusiivinen opetus opettajan näkökulmasta Suomessa, Etelä-Afrikassa, Taiwanissa ja Manner-Kiinassa

Olli-Pekka Malinen

16.30 Pohjoisesta etelään – lännestä itään. Barentsin alueen koululaisten psykososiaalisen hyvinvoinnin vertailua

Arto K. Ahonen

17.00 Piirustus on enemmän kuin tuhat sanaa: Suomen ja Venäjän Karjalan lasten mielikuvat älykkäästä, hyvästä ja tavallisesta oppilaasta

Hannu Räty

Perjantai 27.11. Virta, 102

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Changes in Networks, Higher Education and Knowledge Societies (CINHEKS)

Jussi Välimaa ja David Hoffman

9.30 The Finnish and French university systems evaluated by female students

Aurélie Mary

10.00 A Comparative View on Finland and South Korea related to Qualifications and Quality Assurance Frameworks

Dong-Seob Lee

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Vähemmistöt ja aikuiskoulutus Euroopassa

Eero Pantzar

11.30 Koulutus toisin silmin: korkeakoulutettujen yrittäjäyys ja työssä menestymisen mahdollisuudet viidessä Euroopan maassa

Virpi Honkanen

12.00 Soft skills in second chance education within the European adult learning policies

Rosario Maniscalco

12.30 Yhteenvedo ja yleistä keskustelua vertailevasta koulutustutkimuksesta / Concluding remarks and a general discussion about comparative education research

Johanna Kallo

Vuorovaikutustutkimus

Pj. Anna-Maija Puroila (OY) & Inger Österlund (ÅA)

Torstai 26.11. Virta, 112 ja 243

Sessio I klo 14.00–15.30 Virta, 112

14.00 Suoran valituksen esittäminen dialogisessa oppimisryhmässä

Marjatta Pakkanen

14.30 Opiskelijan ja ohjaajan ohjaussuhteen merkitykselliset elementit

Tarja Liinamaa

15.00 ”Näytäpä mulle mitä sä oot ajatellu”. Opinnäytekäsikirjoitus ja ohjaustilanteen aloitus

Kimmo Svinhufvud ja Sanna Vehviläinen

Sessio II A klo 16.00–17.45 Virta, 112

16.00 Kuusivuotiaiden matematiikan oppimisvuorovaikutus – Suomen, Englannin ja Ruotsin näytteitä vertaileva tapaustutkimus

Teija Hiltunen

16.25 Opettajat oppilaiden osallistumisen edistäjinä esiopetuksessa ja koulunkäynnin alkuvaiheessa

Maritta Hännikäinen ja Helena Rasku-Puttonen

16.55 Huumori lasten piirustuksissa tallinnalaisissa ja raumalaisissa päiväkodeissa: Rauman osuus

Timo Laes

17.20 Esiopettajien toimintatapojen yhteys esiopetusikäisten lasten sosiaaliseen kompetenssiin

Martti Siekkinen, Marja-Kristiina Lerkkanen, Anna-Maija Poikkeus ja Jari-Erik Nurmi

Sessio II B klo 16.00–17.45 Virta, 243

16.00 Onko metsäsuunnittelu oppimista? Monitieteinen näkökulma yhteistoiminnallisuuden tarkasteluun

Outi Virkkula, Raili Hokajärvi ja Teppo Hujala

16.25 Näkeminen ja näkemään opettaminen lennonjohtajien koulutuksessa

Inka Koskela

16.55 Vuorovaikutustaidot opettaja-oppilassuhteessa –
liikunnanopettajien kokemuksia

Jukka Virta ja Taru Lintunen

17.20 Tunteet opettajan työssä

Seija Blomberg

Perjantai 27.11. Virta, 112

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Tasavertaisen tutkivan keskustelun syntyminen alakoulun
pienryhmän vuorovaikutuksessa

Antti Rajala, Jaakko Hilppö ja Lasse Lipponen

9.30 Tutkivaa vuorovaikutusta välittävän artefaktin rakentuminen:
puhesääntöjä neuvottelemassa

Jaakko Hilppö, Antti Rajala ja Lasse Lipponen

10.00 Tutkiva puhe lasten keskusteluissa

Marja Hannula

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Vuorovaikutus ja informaallinen oppiminen valmistavan
opetuksen ryhmässä

Leena Andonov

11.30 Vuorovaikutuksessa oppiminen ja vuorovaikutusjärjestyksen
säilyttäminen lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa

Tuuli Murtorinne

12.00 Vuorovaikutuksen rakentuminen tekstintuottamisen
kontekstissa

Kreetta Niemi

Yrittäjyyskasvatus

Pj. Heleena Lehtonen (TaY) ja Helena Lehtonen (TaY)

Torstai 26.11. Päätalo, kh. 2

Sessio I klo 14.00–15.30

14.00 Yrittämiseen kasvaminen

Heleena Lehtonen

14.30 Oppilaiden yritteliäisyyttä tukeva kasvatuskäyttäytyminen

Helena Lehkonen

15.00 Yrittäjyysvalmiuksien tarkasteleminen yksilön oikeuksien ja vapauksien vahvistajana

Lenita Hietanen

Sessio II klo 16.00–17.45

16.00 Ideaperustainen oppiminen

Kari Salo

16.30 Demokraattinen dialogi yrittäjyyskasvatuksen kehittämistyössä

Irma Rantonen

Perjantai 27.11. Päätalo, kh. 2

Sessio III klo 9.00–10.30

9.00 Yrittäjyysvalmiuksien sisällyttäminen opetukseen ja oppilaitoksen toimintaan

Taina Järvi

9.30 Koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäisemisen menetelmänä tulevaisuusorientaation vahvistaminen yrittäjyyskasvatuksellisin keinoin

Sirpa Koskinen

10.00 Yrittäjyyskasvatuksen virtuaalinen oppimisympäristö – YVI-hanke

Jaana Seikkula-Leino ja Anne Tiikkala

Sessio IV klo 11.00–12.30

11.00 Arviointi yrittäjyyskasvatuksessa

*Anne Tiikkala, Jaana Seikkula-Leino, Elena Ruskovaara,
Pekka Hytinkoski ja Eliisa Troberg*

11.30 Yrittäjyyskasvatukselle luodaan mittaristo – kehittämishankkeen taustoja, vaiheita ja välituloksia

Elena Ruskovaara, Tiina Rytkölä ja Jaana Seikkula-Leino